

คู่มือส่งเสริมจริยธรรม

สำหรับองค์การพยาบาล: กลไกและการปฏิบัติ
ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2

WY85
ค695
2567
ฉ.1

คู่มือส่งเสริมจริยธรรมสำหรับองค์กร

๙056543

ห้องสมุด วทบ.สุรินทร์

สภากาญจนบุรี

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	จ
สารบัญแผนภูมิ	ญ
บทที่ 1 บทบาทขององค์การพยาบาลในการพัฒนาระบบและกลไก จริยธรรมทางการพยาบาล	1
วิชาชีพการพยาบาลกับจริยธรรม	1
ความสำคัญของจริยธรรมต่อวิชาชีพการพยาบาล	1
ปัญหาจริยธรรมในการประกอบวิชาชีพการพยาบาล	2
องค์การพยาบาลกับการส่งเสริมจริยธรรมในองค์การ	9
หลักจริยธรรมสำหรับการส่งเสริมจริยธรรมในองค์การพยาบาล	9
แนวคิดทางจริยธรรมสำหรับการส่งเสริมจริยธรรมในการปฏิบัติ การพยาบาล	14
การพัฒนาระบบและกลไกจริยธรรมสำหรับองค์การพยาบาล	18
คณะกรรมการจริยธรรมทางการพยาบาลกับการพัฒนา ระบบและกลไกจริยธรรมทางการพยาบาล	36

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 2 ผู้บริหารกับการส่งเสริมจริยธรรม	
ในองค์การพยาบาล	53
ภาวะผู้นำทางจริยธรรมของผู้บริหารทางการพยาบาล	53
การบริหารตามหลักธรรมาธิบาล	53
พฤติกรรมจริยธรรมของผู้บริหารทางการพยาบาล	56
การสร้างบรรยากาศจริยธรรมในสถานที่ทำงาน	60
ความสำคัญของบรรยากาศจริยธรรมในสถานที่ทำงาน	60
หลักจริยธรรม: กรอบแนวคิดในการส่งเสริมบรรยากาศ จริยธรรมในสถานที่ทำงาน	62
แนวทางการสร้างบรรยากาศจริยธรรมในสถานที่ทำงาน	64
บทที่ 3 แนวปฏิบัติทางจริยธรรมในการพยาบาล	67
แนวปฏิบัติทางจริยธรรมสำหรับพยาบาล	
ในการพิทักษ์สิทธิของผู้ป่วย	68
แนวปฏิบัติทางจริยธรรมสำหรับพยาบาล	
ในการเคารพเอกลีทธีของผู้ป่วย	88
ขั้นตอนในการเคารพเอกลีทธีของผู้ป่วย	89
การเคารพเอกลีทธีของผู้ป่วยที่อยู่ในภาวะที่ไม่สามารถ ตัดสินใจได้ด้วยตนเอง	93
แนวปฏิบัติทางจริยธรรมสำหรับพยาบาล	
ในการปกปิดความลับของผู้ป่วย	94
แนวทางการปกปิดความลับของผู้ป่วย	95

สารบัญ

	หน้า
แนวปฏิบัติทางจริยธรรมสำหรับพยาบาล	
ในการบอกความจริงที่เป็นข่าวร้าย	100
ขั้นตอนการบอกความจริงที่เป็นข่าวร้าย	103
บทที่ 4 การตัดสินใจเชิงจริยธรรม	111
กระบวนการตัดสินใจเชิงจริยธรรม	111
ประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรม และการตัดสินใจเชิงจริยธรรม	
ในการดูแลผู้ป่วยเด็ก	117
ประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรม	119
กรณีตัวอย่าง	119
ประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรม และการตัดสินใจเชิงจริยธรรม	
ในการดูแลผู้ป่วยทำแท้ง	124
ประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรม	125
กรณีตัวอย่าง	126
ประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรม และการตัดสินใจเชิงจริยธรรม	
ในการดูแลผู้ป่วยเอดส์	132
ประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรม	132
กรณีตัวอย่าง	133
ประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรม และการตัดสินใจเชิงจริยธรรม	
ในการดูแลผู้ป่วยระยะท้าย	137
ประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรม	138
กรณีตัวอย่าง	139

สารบัญ

	หน้า
ประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรม และการตัดสินใจเชิงจริยธรรม ในการดูแลผู้ป่วยจิตเวช	143
ประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรม กรณีตัวอย่าง	144
ประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรม และการตัดสินใจเชิงจริยธรรม ในการพยาบาลชุมชน	150
ประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรม กรณีตัวอย่าง	151
ประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรม และการตัดสินใจเชิงจริยธรรม ในการบริหารการพยาบาล	157
ประเด็นขัดแย้งทางจริยธรรม กรณีตัวอย่าง	159
บทที่ 5 จริยธรรมและกฎหมาย	163
ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรมและกฎหมาย	163
การลงโทษพยาบาลที่ประพฤติผิดจริยธรรมตามกฎหมาย	168
โทษในกฎหมายอาญา	168
การประกอบวิชาชีพการพยาบาลที่ผิดจริยธรรม ที่อาจมีความรับผิดชอบตามประมวลกฎหมายอาญา	172
โทษในกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ความรับผิดชอบในทางแพ่ง)	189
โทษตามพระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์	193
ตัวอย่างการกระทำผิดจริยธรรมที่เป็นความผิดทางกฎหมาย	194
กระบวนการดำเนินงานทางจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพ การพยาบาล การผดุงครรภ์ หรือการพยาบาลและการผดุงครรภ์	198

สารบัญ

	หน้า
บรรณานุกรม	205
ภาคผนวก	233
• The ICN Code of Ethics for Nurses (Revised 2021)	235
• จรรยาบรรณพยาบาล ฉบับปีพุทธศักราช 2546	244
• ข้อบังคับสภาการพยาบาลว่าด้วยการรักษาจริยธรรมแห่ง วิชาชีพการพยาบาล และการผดุงครรภ์ พ.ศ. ๒๕๕๐	248
• คำประกาศสิทธิและข้อพึงปฏิบัติของผู้ป่วย	255
• ประกาศสภาการพยาบาล เรื่อง นโยบายสภาการพยาบาล ในการส่งเสริมจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพ	260
• ประกาศสภาการพยาบาล เรื่อง นโยบายในการปฏิบัติ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาท สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช	262
• ประกาศสภาการพยาบาล เรื่อง หลักการทางจริยธรรม ในการคัดเลือกพยาบาลเข้าสู่ตำแหน่ง	265
• สาระสำคัญของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546	273
• สาระสำคัญของพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติมพ.ศ. 2553 และ พ.ศ. 2560	278
• สาระสำคัญของพระราชบัญญัติส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพชีวิต คนพิการ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติมพ.ศ. 2556	280
• สาระสำคัญของพระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. 2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2562	285
• แบบประเมินบรรยากาศจริยธรรมในองค์การพยาบาล	291

สารบัญ

	หน้า
• คำสั่งสภาการพยาบาล เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์จริยธรรม ทางการพยาบาลแห่งประเทศไทย	303
• บรรณาธิการ และคณะทำงานเรียบเรียงเนื้อหา คู่มือส่งเสริมจริยธรรม สำหรับองค์การพยาบาล: กลไกและการปฏิบัติ ฉบับ พ.ศ. 2558	306
• บรรณาธิการ และคณะทำงานปรับปรุงเนื้อหา คู่มือส่งเสริมจริยธรรม สำหรับองค์การพยาบาล: กลไกและการปฏิบัติ ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ. 2564	307
• บรรณาธิการ คณะทำงานปรับปรุงเนื้อหา และฝ่ายจัดการ คู่มือส่งเสริม จริยธรรมสำหรับองค์การพยาบาล: กลไกและการปฏิบัติ ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2 พ.ศ. 2567	308

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ 1.1 กระบวนการพัฒนาระบบและกลไกจริยธรรม ทางการพยาบาล	18
แผนภูมิที่ 4.1 กระบวนการตัดสินใจเชิงจริยธรรม	112
แผนภูมิที่ 5.1 กระบวนการดำเนินงานด้านจริยธรรม ของผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลการผดุงครรภ์ หรือการพยาบาลและการผดุงครรภ์	201